- TABÚ -

Reach
Protegint la infància

- SINOPSIS -

TABÚ és una exposició formada per un conjunt d'il·lustracions amb l'objectiu d'informar, prevenir, conscienciar i reflexionar sobre l'abús sexual infantil existent a les nostres llars i al nostre entorn proper. Malauradament, 1 de cada 5 nens i nenes de Catalunya i la resta de l'estat ha patit o està patint una situació de violència sexual abans d'arribar a la majoria d'edat.

La mostra artística té per objectiu arribar a famílies, professionals de la salut i de l'educació, apoderar els menors i, sobretot, donar visibilitat a aquesta pandèmia silenciada arreu de les localitats de la demarcació de Girona. El projecte que us presentem pretén apropar-nos a aquesta realitat i conscienciar-nos sobre els senyals d'alerta i detecció.

TABÚ forma part del primer projecte artístic de l'Associació Reach amb seu a Girona des del 2017. L'exposició ha estat possible gràcies a la col·laboració altruista de l'Emma Morales Ruiz (1981), nascuda a Madrid, tot i que actualment resideix a Irlanda. L'Emma és una artista multidisciplinària que combina el seu treball de veterinària amb la seva passió per la pintura, el disseny i la sensibilitat per transmetre formes i perspectives del dia a dia. La seva mirada capta amb una gran delicadesa la realitat social a través de línies elegants i colors vius. L'Emma és dona, filla i mare. Va decidir col·laborar en aquest projecte des del primer minut. Podeu trobar les seves obres al seu perfil de xarxes socials.

Reach
Protegint la infància

- SINOPSIS -

Una de les finalitats de l'Associació Reach és la d'arribar a totes les poblacions de la demarcació de Girona. Actualment, l'Associació està formada per sis membres, i compta amb la col·laboració i suport puntual de professionals i voluntaris per poder tenir una major incidència en menors, professionals i famílies. Reach significa en anglès, fent camí.

L'Associació neix com a resposta del procés terapèutic, reparador i de recuperació d'un dels seus membres fundadors i familiars.

Així doncs, us convidem a no perdre l'oportunitat d'acompanyar-nos en aquest viatge. Ajuda'ns a arribar al teu poble! TABÚ vol deixar el silenci enrere trencant mites i barreres. TABÚ vol continuar fent camí per a la protecció dels Drets de la Infància.

Reach
Protegint la infància

- BLOC 1: PRESENTACIÓ -

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 1:1 DE CADA 5

1 de cada 5* nens i nenes a Ripoll, a Girona, a Catalunya, a Europa i a arreu del món pateixen abusos sexuals durant la infància.

Els abusos són comportaments de caràcter sexual per part d´una persona més gran que tu, probablement conegut. Et provoquen malestar, i et fan sentir por, vergonya i culpa. L'adult et diu que has de guardar el secret.

Si no et sents bé o si un company o companya de l'escola està trist o trista, demana ajuda.

*Consell de Europa.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 2: EL 80%

Entre el 80-85% del Abús Sexual Infantil és dona a nivell intrafamiliar. Això significa que els perpetradors son persones properes, conegudes i per tant, formen part del entorn confiança dels infants i tenen una certa relació, vincle i nivell afectiu.

El pare, l´avi, el professor, el tiet, el cosí o l' entrenador podrien voler tocar-te les teves parts íntimes o les seves, voler-te fer petons, utilitzar un vocabulari sexual, voler gravar-te o ensenyar-te imatges de cossos nusos mantenint relacions sexuals . També, podria ser la pràctica de sexe de manera activa o passiva.

En qualsevol dels casos, recorda que encara que estimis al teu pare, tiet o avi, cal que ho expliquis a una altra persona com la mare, el professor.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

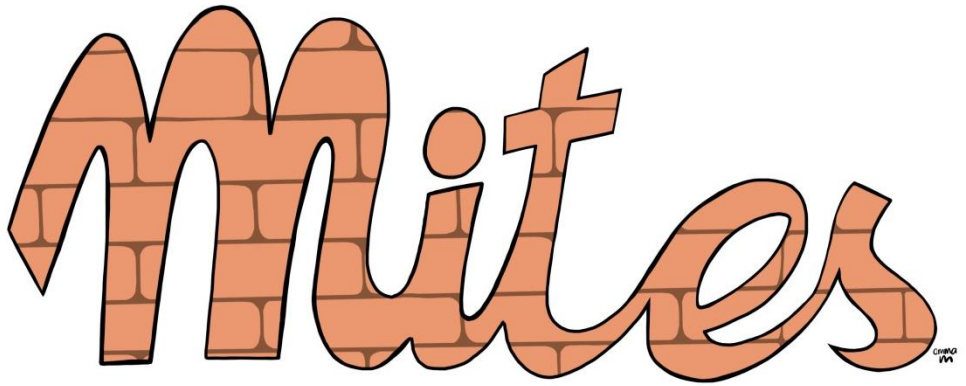
NÚMERO 3: PERPETUACIÓ DELS MITES. DESCONSTRUÏM-LOS!

Una de les eines més eficaç per a la prevenció dels abusos sexuals durant la infància, és expandir la mirada i trencar els mites relacionats amb el maltractament als infants.

Estudis arreu del món corroboren la realitat. 1 de cada 5 nens, nenes i adolescents patirà algun tipus de violència sexual abans d´arribar als 18 anys.

Alhora, aquests estudis ens informen que tant nens com nenes pateixen abusos sexuals durant la infància. Tot i que es parla d´un porcentatge major entre les nenes, experts en aquest tema, consideren la possibilitat de que, a arrel dels estereotips dins la nostra societat, els nens i els homes no ho revelen tant com les nenes i dones.

Un dels mites més difícils de trencar és aquell que creiem fermament “a casa això no passa”. Els professionals experts en la matèria, ho desmenteixen categòricament.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 3: PERPETUACIÓ DELS MITES. DESCONSTRUÏM-LOS

Entre el 70-85% dels abusos són comesos per una persona de confiança dins de l´entorn familiar i/o molt proper del menor. I passen a tot tipus de famílies.

La persona perpetradora no és un monstre, que pateix malaltia mental, que viu aïllat de la societat. Al contrari, l´abusador és una persona sociable, amb família i amistats, amb feina i que es guanya la confiança del menor i del seu entorn.

Existeixen moltes conductes sexuals detriments perpetrades a menors, que són abús sexual, tot i que no sempre, hi ha contacte físic. Les seqüeles a curt i llarg termini depenen de molts factors, com per exemple, la relació amb el perpetrador, la durada d´aquests abusos, de la intensitat i freqüència, i també si el o la menor és en un entorn protector o no, etc

Un dels altres mites més difícils de trencar és el de "si passés a casa, ho sabria". La realitat és que els infants que pateixen abusos senten emocions com la culpa, la vergonya i la por, molt intensament, i això, sovint, no els permet trencar el silenci. Han estat manipulats, "groomed", i per aquesta raó senten vergonya. També por a les represàlies, a les amenaces que els hi fan, a desestabilitzar la família, a que no el/la creguin. La culpa que senten, per responsabilitzar-se de l' abús, també els hi impedeix explicar que està passant.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 4: TOTS CONTRA L'ABÚS

És evident que d'allò que no se'n parla, pot existir, és invisible als ulls. És per això, que cal treballar de manera conjunta entre tots els agents socials que intervenen amb la infància: família, escola, professionals de la salut, professionals del lleure, organitzacions religioses, etc. I tractar a cada infant, de manera individualitzada, lluny de gèneres i expectatives de gèneres, en relació a conceptes com la feminitat o masculinitat.

És necessari donar visibilitat a aquesta realitat per què tots els menors es sentin protegits, escoltats i per què tinguin la capacitat i confiança de ser lliures d'expressar tot allò que els hi pugui estar passant.

A la mateixa vegada, treballar per deixar enrere la revictimització. I abogar per què tots aquests professionals puguin rebre la formació necessària per a la detecció de qualsevol símptoma i/o malestar.

A vegades, com a familiars, creiem que la millor eina per a la seguretat dels menors és, tant fàcil, com tenir un entorn familiar protector, i per això, ens costa entendre que algun familiar o conegut pugui abusar.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 4: TOTS CONTRA L'ABÚS

Reach
Protegint la infància

- BLOC 2: EL MEU COS ÉS MEU -

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 5 I 6: EL MEU COS ÉS MEU – LES MEVES PARTS ÍNTIMES

El meu cos és meu i ningú el pot tocar sense el meu permís. Només jo puc tocar les meves parts íntimes.

La vulva, el penis, el cul, els pits i la boca són parts íntimes.

A vegades necessitem ajuda per fer algunes tasques com ara vestir-nos, dutxar-nos o anar al lavabo. En aquest cas, la persona que ens ajuda cal que ens demani permís per a tocar el nostre cos i, sobretot, les nostres parts íntimes. Només ho farà un moment i podrem explicar que aquesta persona ens ha ajudat.

Recorda: si algú et vol tocar les parts íntimes sense el teu permís, DIGUES NO!, i demana ajuda.

Apodera als teus fills i filles, ensenya'ls a dir NO i respecta la seva veu. Parla amb normalitat del seu cos i de les parts íntimes. Demana permís abans d'ajudar-los en tasques d'higiene i cures personals, i explica'ls que si algú els toca sense permís, diguin NO i et demanin ajuda.

També, recorda que no podem tocar parts íntimes d'altres sense consentiment.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 5 I 6: EL MEU COS ÉS MEU – LES MEVES PARTS ÍNTIMES

- IL.LUSTRACIONS -

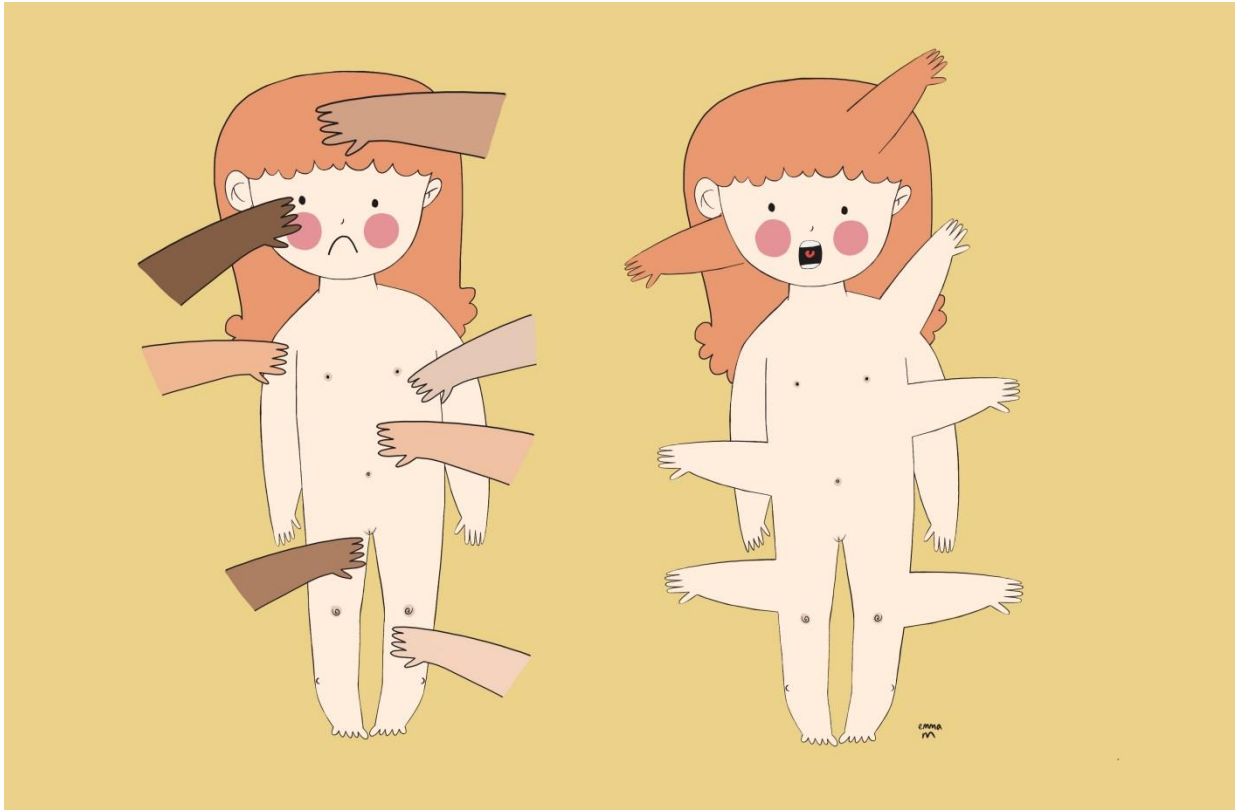
NÚMERO 7: DIGUES NO!

A vegades, persones de la nostra família o conegudes, es poden acostar molt a tu i sense demanar-te permís, toquen el teu cos, i fins i tot les teves parts íntimes. Per exemple, donar-te un cop al cul.

També podria ser que escoltis als teus pares o familiars dir que has de dona'ls-hi un **petó** o una **abraçada** per què sinó ets un/a mal educat/da. Recorda, donar petons o abraçades és un acte espontani i natural, per tant, no passa res sinó vols.

No respecten el semàfor del que hem parlat abans ni quan em fan pessigolles.

Recorda, el teu cos és teu, i si no t´agrada el què està passant, DIGUES NO! I busca ajuda.

Reach
Protegint la infància

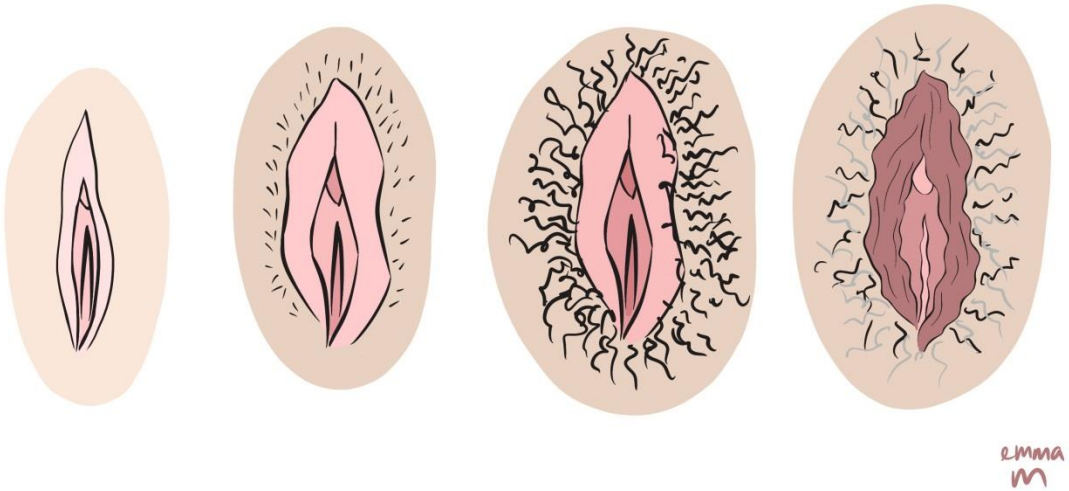
- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 8: VULVES EN TRANSICIÓ

Només amb una educació afectiva- sexual de qualitat, aconseguirem trencar els mites, normalitzar el nostre cos i apoderar la infància.

Trenquem el TABÚ que acompanya la nostra sexualitat i la connotació negativa adherida a la sexualitat femenina, als esterotips i al gènere.

El meu cos és meu, i sí, tinc vulva!.

Recorda, el sexe biològic assignat al néixer, no sempre es correspon a la identitat de gènere dels nostres fillxs.

Reach
Protegint la infància

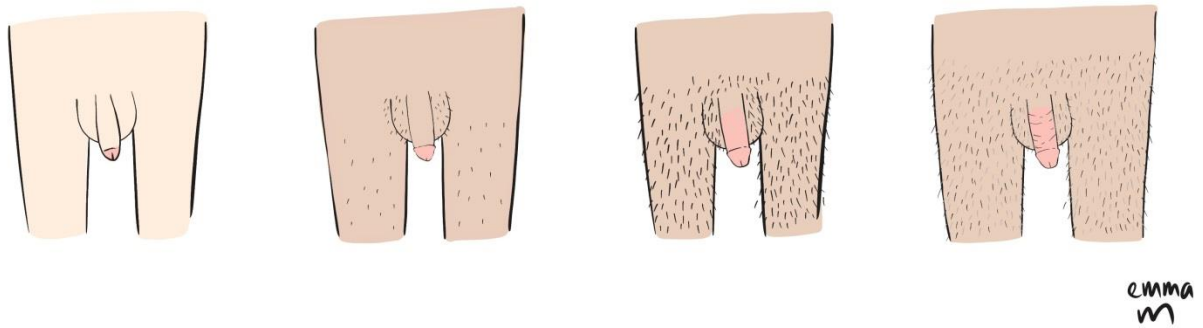
- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 9: PENIS EN TRANSICIÓ

Trenquem amb les estructures patriarcals que predefineixen que les persones amb penis són més fortes o valentes que les persones amb vulva. Que no podem plorar o expressar les nostres emocions. Que tenim un dret afegit pel sol fet de tenir penis. I que això, ens atorga el dret a exercir violència sobre la infància i altres col·lectius desfavorits.

El meu cos és meu, i sí, tinc penis, i emocions.

Recorda, els nostres fillxs poden no identificar-se amb el sexe biològic assignat al néixer, i cal que els acompanyem de manera respectuosa.

Reach
Protegint la infància

- BLOC 3: PREVENCIÓ DE LES VIOLÈNCIES SEXUALS –(ESPECIALMENT DESTINAT A MENORS)

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 10: EL MEU ENTORN I PLANETA

Les persones adultes del teu entorn són les encarregades de protegir-te, de cuidar-te, de jugar amb tu, d'ensenyar-te, d'escoltar-te, d'estimar-te i ajudar-te quan sigui necessari sense prejudicis.

Ets un petit astronauta que està protegit per moltes persones: els pares, la família, l'escola, el metge, els amics i amigues, els monitors i monitores, etc. Cadascun d'ells en un espai diferent que aquí anomenem planetes.

Però a vegades pot passar que una de les persones amb qui confiaves et fa mal o et fa fer coses que no t'agraden o no entens.

Quan això passa, recorda que dins del teu propi sistema de planetes, hi ha altres persones que sí que t'ajudaran.

Petit o GRAN astronauta, demana ajuda a un altre planeta!

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 11: GROOMING

El *grooming* és un comportament a través del qual una persona més gran que nosaltres, i sovint coneguda, ens fa fer coses que no estan bé. Ho fan a través de l´engany, de manera disfressada, com si fos un joc. Poden utilitzar el xantatge o la manipulació a través de la nostra confiança.

Utilitzen coses que normalment agraden als nens i nenes com per exemple, llaminadures, un gosset, petits regals, paraules boniques, jocs divertits, etc. Però de mica en mica, ens comencen a demanar que fem coses que no ens agraden o no entenem. Si els hi diem NO, la persona s´enfada amb nosaltres.

És possible que ens faci jugar a metges tocant les teves parts íntimes o fent que els hi toquem nosaltres, o potser ens diu que som especial o que aquests jocs són un secret que ningú ha de saber.

Recorda que els jocs i sorpreses que ens fan sentir bé es poden explicar a altres persones. Si algú et diu que guardis un secret que no t'agrada i no pots explicar a ningú, digues NO i demana ajuda.

Descripció per adults: Manipulació, xantatge o persuasió fins a arribar a aconseguir que el/la menor entri en una espiral de confiança enganyosa, majoritàriament, succeeix amb persones del nostre entorn.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 12 I 13: ELS SECRETS

Tots hem estat part d'algun secret durant la infància, com pot ser una sorpresa d'aniversari, una nova mascota, un gelat de xocolata o un joc de canalla. Ens aporta complicitat, il·lusió, pessigolles a la panxa. Ens fa sentir part d'un grup i és una sensació bonica que podem compartir amb altres persones un cop el o la destinatària ha rebut la sorpresa, el regal, etc. Aquests són els secrets bons.

A vegades, però, persones del nostre entorn i en les quals confiem ens exigeixen guardar secrets que ens fan sentir neguitosos, que ens provoquen malestar, que no entenem o que no ens agraden. Aquests secrets només són entre nosaltres i la persona que ens obliga a guardar silenci. Aquests secrets no són com els bons que els podem explicar i compartir amb altres persones un cop hagi arribat el dia de la "sorpresa", sinó que són per sempre. Si ens hi neguem, pot ser que aquesta persona s'enfadi o digui coses que ens fan por com per exemple que a casa ningú ens creurà o que si ho expliquem, farà el mateix que ens fa a nosaltres a altres nens o nenes de la nostra família.

Per ajudar als nens i nenes a discernir els secrets bons dels dolents, és molt important que els hi recordem les diferències entre uns i altres, i deixem d'utilitzar el mateix llenguatge per a referir-nos-hi, ja que els pot confondre.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 12: ELS SECRETS DOLENTS

Em fan sentir trist.

Aquesta persona em diu que no puc compartir o explicar aquest secret a ningú.

No els entenc i em provoquen malestar (mal de panxa o de cap, no puc dormir, malsons, em fan por, etc.).

Em fan tocaments a les parts íntimes o em fa tocar les seves, i no m'agrada.

Em fan veure com altres persones es toquen a la televisió o davant meu.

Em diuen que si ho explico a algú, s'enfadaran amb mi.

La persona que em fa guardar aquest secret és més gran que jo, és un conegut meu.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 13: ELS SECRETS BONS

Em fan sentir bé, feliç.

Els podré explicar i compartir amb la meva família i amics un cop hagi arribat el dia de la sorpresa.

No m'obliguen a tocar les parts íntimes d'altres persones i tampoc em toquen el meu cos.

No m'obliguen a fer coses que no vull fer.

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 14: EL SEMÀFOR- EL MEU ESPAI VITAL

El meu cos és MEU i té els mateixos colors que un semàfor:

El color vermell està format per parts del nostre cos que només nosaltres podem tocar: són les parts íntimes com el penis i la vulva, el cul, la boca, els llavis i el pit. Ni el papa ni la mama ens les poden tocar. Només en el cas que necessitem ajuda, poden tocar-nos les parts íntimes i, sempre, amb el nostre permís (cures o momentàniament a la dutxa).

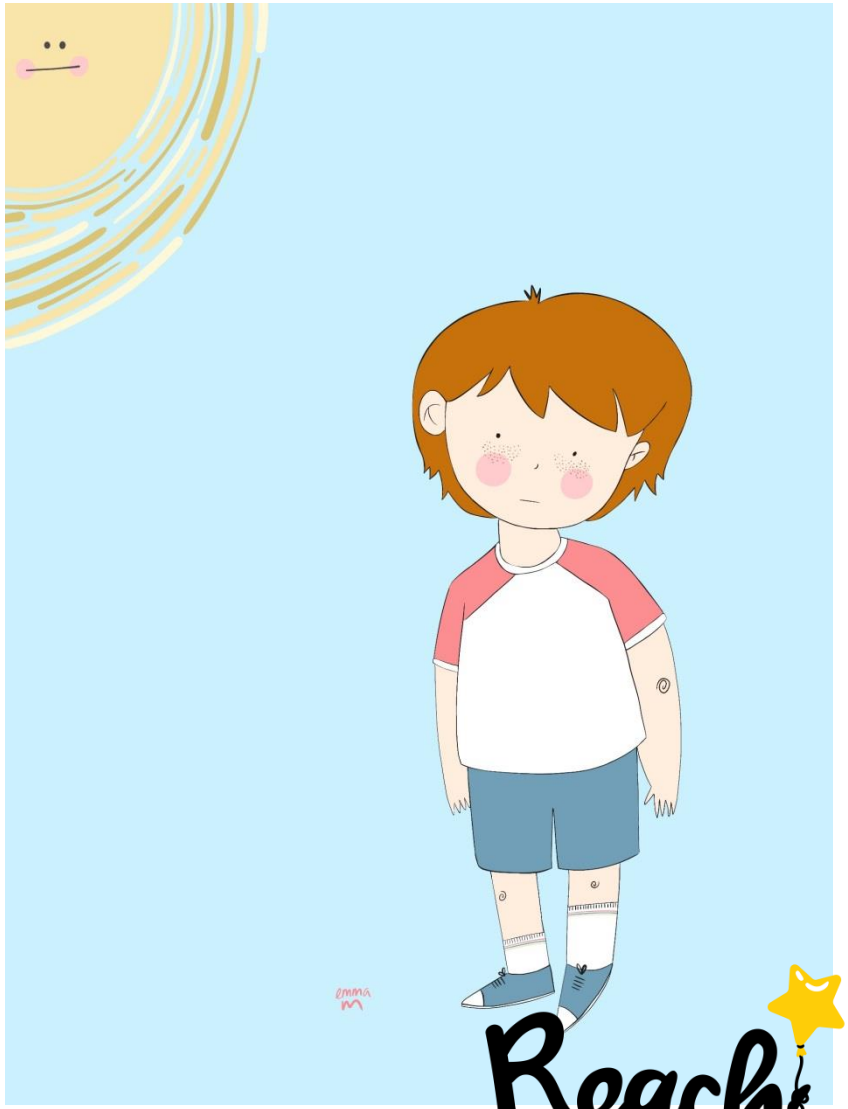
El color taronja són els genolls, les cuixes, els colzes, l'esquena, la cara, els canells, les mans i les galtes. Donar-nos la mà és un acte que ens protegeix per anar pel carrer.

El color verd indica que pot ser un xoc de mans, dir hola i adéu amb la mà de manera que no ha d'haver-hi contacte físic.

Les pessigolles

*Recorda, cal parlar sobre el consentiment . Demanar si volen rebre o no un petó.

*Els petons i les abraçades són actes espontanis i per tant, no suposen ser un/a mal/a educada si no vols fer-ne.

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 15: NO T'HO CALLIS

Quan algú més gran que nosaltres ens fa participar en jocs o comportaments no apropiats per a la nostra edat i relació que hi tenim, podem sentir emocions que ens fan guardar silenci.

Podem sentir **vergonya** perquè no entenem què ens està passant o perquè continuem veient a la persona que ens provoca malestar. Aquesta persona més gran ens fa creure que això que està passant és un joc dels dos.

També podem sentir **culpa**. Podem creure que nosaltres hem fet alguna cosa per provocar aquests fets o sentir que ens mereixem el què ens està passant.

Una altra emoció que podem sentir és la **por**. Una por que ens paralitza i que no ens permet demanar ajuda, ja sigui perquè el què ens està passant ens provoca molt malestar o bé perquè aquesta persona ens diu coses lletges, com per exemple que si ho expliquem ningú ens creurà o que li farà el mateix al nostre germà o germana.

Recorda: tu no en tens la culpa. Si tens mal de panxa o mal de cap, si ets sents trist o no entens què t'està passant, **NO t´ho callis i demana ajuda!**

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 16: DEMANA AJUDA

Si tens dubtes, si sents malestar o coneixes algú que estigui patint una situació d'abusos recorda que NO ESTÀS SOL NI SOLA. Busca una persona de confiança i explica-li què t'està passant. A vegades, les persones del nostre entorn no saben què fer o com ajudar-te, però és molt important que continuïs buscant ajuda, explica-ho a algú altre.

També pots trucar a **Infància Respon**, aquí t'escoltaran i t'oferiran ajuda.

Apunta't aquest número a la llibreta o mòbil:

116 111

Quan puguis, busca un lloc tranquil i truca. Aquest telèfon funciona durant tot l'any, tant de dia com de nit.

Reach
Protegint la infància

- BLOC 4: AGENTS SOCIALS -

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 17: ELS ESTEREOTIPS. A CASA NO PASSA

Sovint, donem per fet que quant els nostres fills tinguin un problema, ens ho explicaran. Al fi i a la cap, som una família feliç. El pare treballa a l´oficina, i la mare treballa a casa. Fem activitats plegats. El nostre fill juga a futbol, i les nenes van a música i dansa. També fem activitats amb els avis, tiets i de tant en tant, fem reunions amb els amics de la universitat. Anem de vacances un parell de cops a l´any i fem escapades de cap de setmana. Els nostres fills són molt feliços, els hi agrada molt anar a l´escola i treuen molt bones notes.

No en tinc cap dubte, si els meus fills tinguessin un problema, que dubto que els tinguin, m´ho explicarien. Saben que poden parlar amb nosaltres de qualsevol cosa. De fet, cada dia els hi pregunto, com ha anat l´escola? I tots tres, em diuen a l´uníson ´molt bé´. De tant en tant, m´expliquen que alguns dels seus companys tenen problemes, com per exemple, que no treuen bones notes, o que els seus pares s´han divorciat. Això a casa no passaria, els hi dic jo, no patiu.

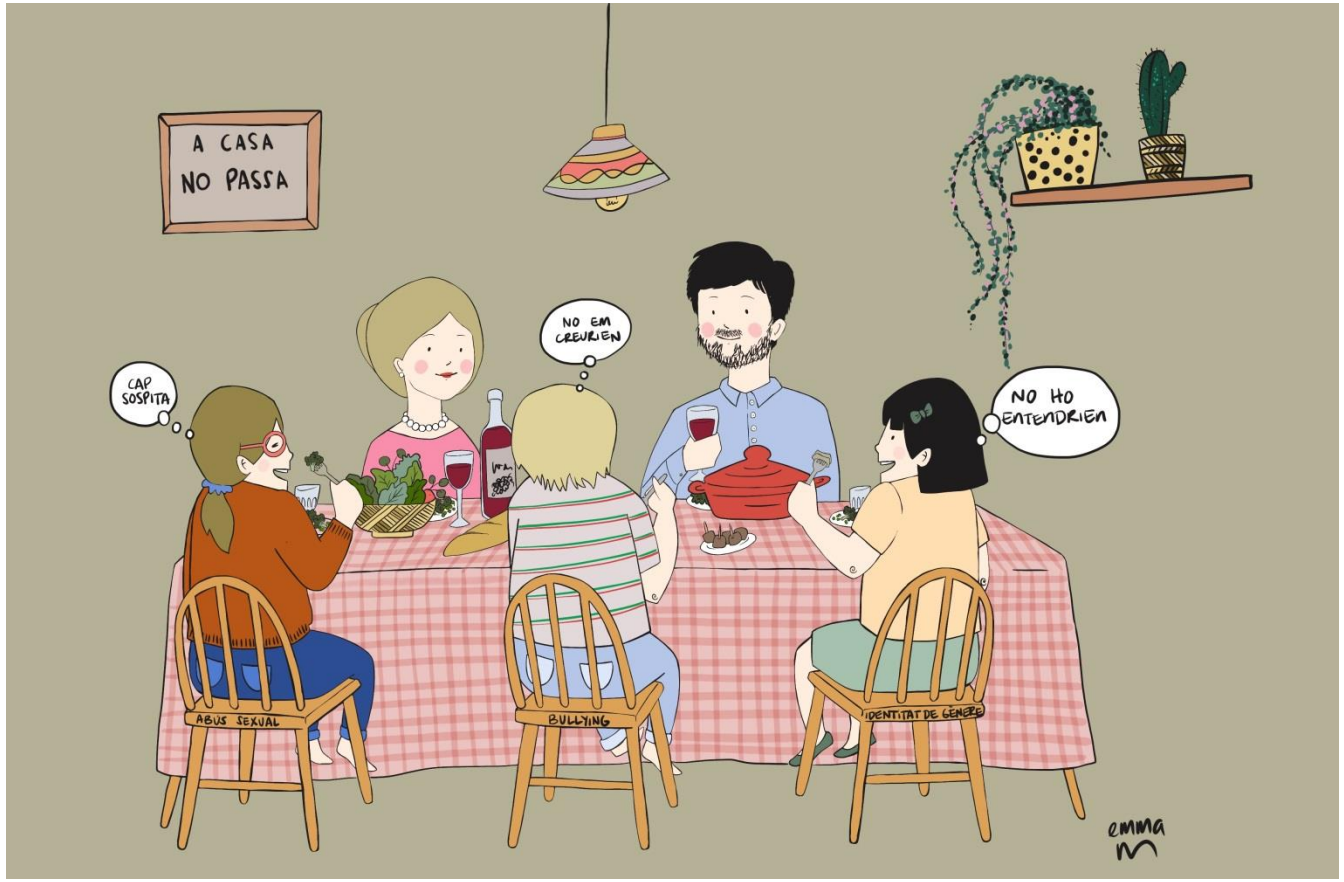
Recordem, els nostres fills i filles necessiten un entorn protector, que els escolti de manera activa i present, sense judicis, per tal de que els menors confiin realment amb nosaltres i puguin explicar-nos els seus problemes. Si perceben que no els creurem, que no els entendrem, i sobretot que no els ajudarem, no ens explicaran el què els hi està passant.

Recordeu: Escolta activa facilitadora sense prejudici, apoderament, respecte

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 17: ELS ESTEREOTIPS. A CASA NO PASSA

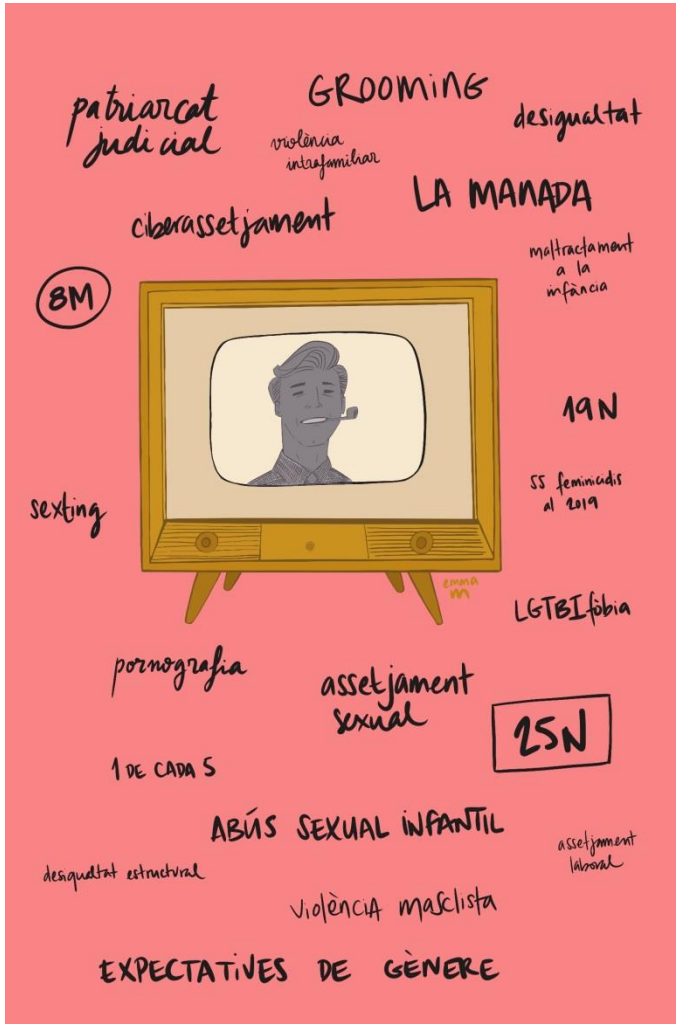

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 18: PANDÈMIA

La majoria de persones reivindiquem els drets humans, la igualtat i el respecte per la diversitat. Així i tot, els fonaments de la nostra societat estan marcats per un sistema patriarcal, que encara discrimina obertament o desprotegeix col·lectius com la infància, les dones, el col·lectiu LGTBQI+, persones amb discapacitats o minories ètniques. Aquestes estructures patriarcals, que afavoreixen a aquells que ja exerceixen el seu poder i autoritat, fan que continuem vivint en una societat fracturada. Totes les formes de violència, directament o indirectament, afecten la infància.

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 19 : L'ESCOLA

Avui en dia, portem als nostres fills i filles a l´escola d´hora al matí i no ens tornem a retrobar gairebé fins l´hora del sopar. Per tant, és molt important que els professionals que treballen amb la infància es sentin ben equipats a l´hora d´acompanyar-los, sobretot en aquells moments en què puguin estar patint alguna dificultat o necessitin parlar amb un adult de confiança.

L´escola, per tant, és un espai ideal per treballar conceptes com l´autoestima, el propi cos i el respecte vers el cos d´altres persones, com posar límits i buscar ajuda. També, per parlar de les emocions més enllà del rendiment acadèmic.

També, és una plataforma ideal per l´apoderament dels professionals que treballen amb infants. Això ho podem aconseguir, proporcionant formació especialitzada sobre els abusos sexuals durant la infància i desenvolupant i executant protocols efectius dins de l´escola i altres organismes que treballin amb menors.

La inclusió de formació especialitzada en els currículums universitaris i al lloc de treball, ens permetrà la prevenció i detecció dels abusos sexuals durant la infància i adolescència. És a dir, capacitarà als professionals que tenen cura dels nostres fills a identificar situacions de maltractament i per tant intervenir de manera adequada.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 19 : L'ESCOLA

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 20: ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

La prevenció comença a casa, a l´escola, i a altres espais on els nostres fills i filles passen temps. És necessari que monitors de lleure, professor/es d´activitats extra escolars, pediatres, infermer/es, treballador/es socials, educador/es socials, etc rebin formació especialitzada sobre els abusos sexuals durant la infància.

Alhora que és essencial que incloem en les nostres interaccions amb els nens i nenes, el respecte cap al seu cos, demanar-els-hi permís per apropar-nos, tocar-los, fins i tot, quan és necessari ajudar-los amb les cures. Respectar els seus límits i la seva veu. Apoderar els infants i crear espais de comunicació oberta i escolta activa facilitadora.

Entre tots i totes, podem prevenir l´abús sexual infantil.

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 21: COMPROMÍS SOCIAL

Tots som responsables d'aquesta realitat social que continua perpetuant desigualtats i violència vers els grups desfavorits. Amb el ferm desig de construir una societat més justa i equitativa podem apoderar a nens i nenes. El canvi s'aconsegueix mitjançant la suma de petites grans accions, individuals i col·lectives.

- IL.LUSTRACIONS -

NÚMERO 22: PER UNA INFÀNCIA FELIÇ I PROTEGIDA

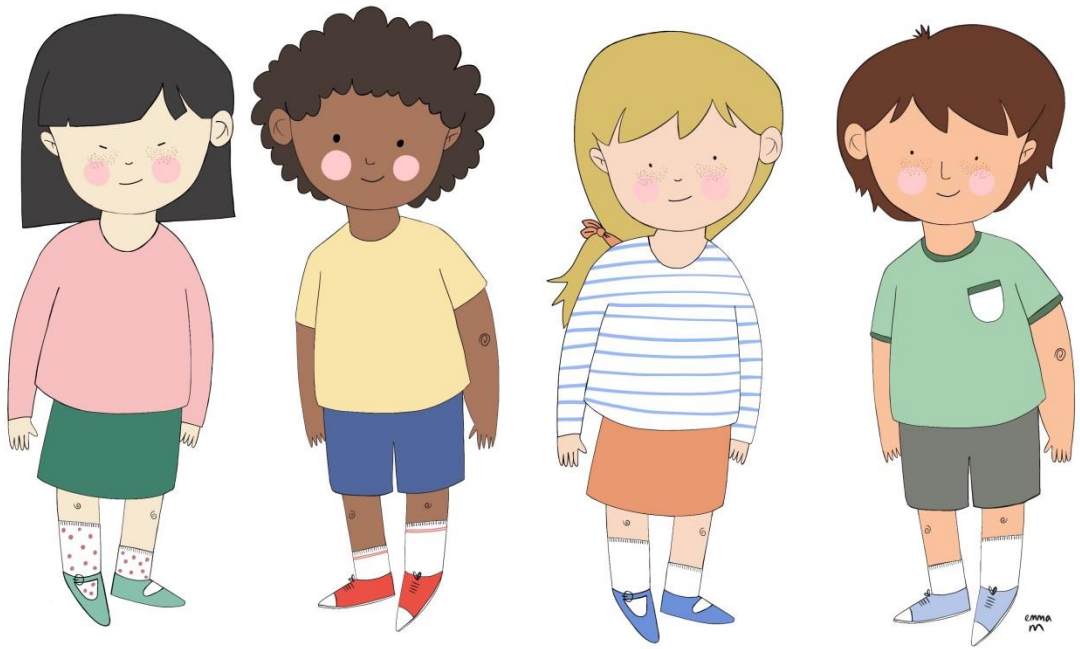
Desitgem que aquesta exposició t´hagi arribat al cor, que entre tots creem consciència col·lectiva, vetllant pels drets dels més petits i petites. És la nostra tasca protegir als infants i respectar-los.

A través d´una educació afectiva-sexual de qualitat, del respecte i apoderament dels menors, podem reduir la prevalença d´aquesta realitat social, que ens afecta a tots i a totes. Recordeu, un de cada 5 nens i nenes ho pateixen.

Trenquem els mites per apoderar als infants i adolescents a aprendre a dir NO.

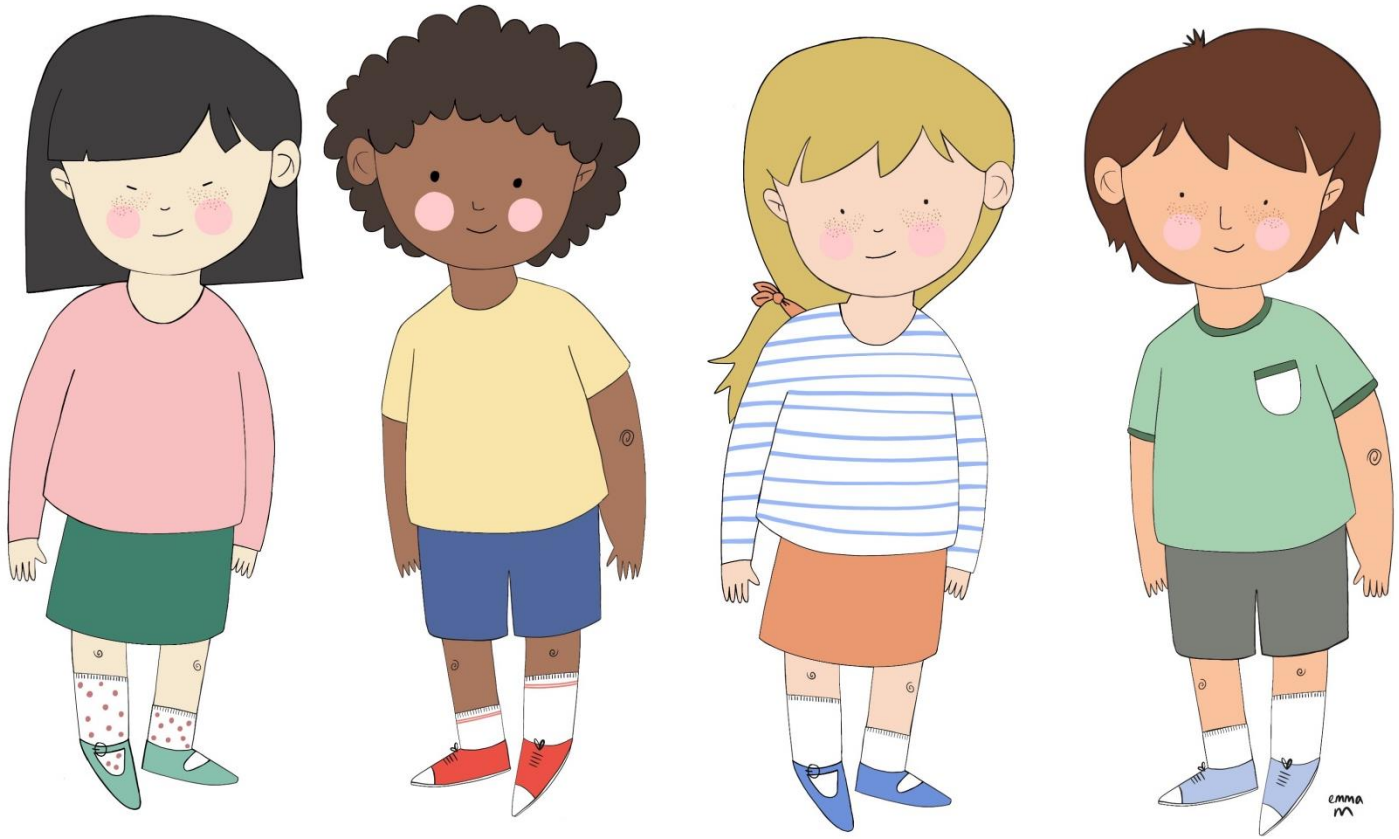
Trenquem els mites com adults per comprendre que passa i que els petits no pretenen enganyar-nos.

Trenquem els mites, el TABÚ, que perpetua la des-protecció dels nens i nenes.

Reach
Protegint la infància

- IL.LUSTRACIONS -

PER UNA INFÀNCIA FELIÇ I PROTEGIDA

Reach
Protegint la infància